POSTANOWIENIE SĄDU PIERWSZEJ INSTANCJI (druga izba)
z dnia 28 listopada 2005 r.*

W sprawie T-94/04

European Environmental Bureau (EEB), z siedzibą w Brukseli, (Belgia),

Pesticides Action Network Europe, z siedzibą w Londynie (Zjednoczone Królestwo),

International Union of Food, Agricultural, Hotel, Restaurant, Catering, Tobacco and Allied Workers' Associations (IUF), z siedzibą w Genewie (Szwajcaria),

European Federation of Trade Unions in the Food, Agricultural and Tourism sectors and allied branches (EFFAT), z siedzibą w Brukseli,

Stichting Natuur en Milieu, z siedzibą w Utrechcie (Niderlandy),

Svenska Naturskyddföreningen, z siedzibą w Sztokholmie (Szwecja),

reprezentowane przez adwokatów P. van den Biesena, G. Vandersandena oraz B. Arentza,

skarżący,

* Język postępowania: angielski.

przeciwko

Komisji Wspólnot Europejskich, reprezentowanej przez B. Doherty'ego, działającego w charakterze pełnomocnika, z adresem do doręczeń w Luksemburgu,

strona pozwana,

popieranej przez

Syngenta Ltd, z siedzibą w Guildford (Zjednoczone Królestwo), reprezentowaną przez C. Simpsona, solicitor, oraz D. Abrahamsa, barrister,

interwenient,

mającej za przedmiot skargę o stwierdzenie nieważności dyrektywy Komisji 2003/112/WE z dnia 1 grudnia 2003 r. zmieniającej dyrektywę Rady 91/414/EWG dotyczącą włączenia parakwatu jako substancji biologicznie czynnej (Dz.U. L 321, str. 32),

SĄD PIERWSZEJ INSTANCJI WSPÓLNOT EUROPEJSKICH (druga izba),

w składzie: J. Pirrung, prezes, A.W.H. Meij i I. Pelikánová, sędziowie,

sekretarz: E. Coulon,

wydaje następujące

Postanowienie

Ramy prawne

Dyrektywa 91/414/EWG

1 Artykuł 4 dyrektywy Rady 91/414/EWG z dnia 15 lipca 1991 r. dotyczącej wprowadzania do obrotu środków ochrony roślin (Dz.U. L 230, str. 1) określa przesłanki i procedury prawa powszechnego mające zastosowanie przy udzielaniu, przeglądzie i cofaniu zezwoleń na dopuszczenie do obrotu środków ochrony roślin. W tym względzie art. 4 ust. 1 lit. a) dyrektywy stanowi, że dopuszczone do obrotu mogą być wyłącznie środki ochrony roślin, których substancje czynne są wymienione w załączniku I.

2 Przesłanki wymagane dla włączenia substancji czynnych do załącznika I dyrektywy 91/414 zostały określone w art. 5 dyrektywy 91/414. Umieszczenie w załączniku jest możliwe jedynie wówczas, gdy w świetle obecnego stanu wiedzy naukowej i technicznej można się spodziewać, że środki ochrony roślin zawierające daną substancję czynną spełniają określone kryteria związane z brakiem szkodliwych skutków dla zdrowia ludzi i zwierząt bądź też brakiem szkodliwego wpływu na środowisko.

3 Artykuł 8 ust. 2 dyrektywy 91/414 stanowi, że w drodze odstępstwa od przepisów art. 4 dyrektywy 91/414 państwa członkowskie mogą, w okresie przejściowym, zezwolić na dopuszczenie do obrotu na swoim terytorium środków ochrony roślin zawierających substancje czynne niewymienione w załączniku I, a znajdujące się w obrocie dwa lat po notyfikacji dyrektywy, tj. od dnia 26 lipca 1993 r.

4 Substancje czynne zawarte w środkach ochrony roślin korzystających z odstępstwa przewidzianego w art. 8 ust. 2 dyrektywy są przedmiotem stopniowych badań w ramach programu prac Komisji.

Rozporządzenie nr 3600/92/EWG

5 Artykuł 5 rozporządzenia Komisji (EWG) nr 3600/92 z dnia 11 grudnia 1992 r. ustanawiającego szczegółowe zasady realizacji pierwszego etapu programu prac określonego w art. 8 ust. 2 dyrektywy Rady 91/414 (Dz.U. L 366, str. 10) stanowi, że Komisja ustanawia wykaz substancji czynnych, jakie mają podlegać badaniu, i wyznacza państwo członkowskie sprawozdawcę dla dokonania oceny każdej substancji czynnej.

6 Z art. 6 i 7 rozporządzenia nr 3600/92 wynika, że państwo członkowskie sprawozdawca dokonuje oceny danej substancji czynnej i przesyła Komisji sprawozdanie z oceny przedłożonej dokumentacji, zawierające zalecenia włączenia danej substancji czynnej do załącznika I do dyrektywy 91/414 lub podjęcia innych środków, takich jak wycofanie jej z obrotu.

7 Komisja powierza następnie zbadanie dokumentacji i sprawozdania Stałemu Komitetowi ds. Łańcucha Pokarmowego i Zdrowia Zwierząt ustanowionemu w art. 58 rozporządzenia (WE) nr 178/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 28 stycznia 2002 r. ustanawiającego ogólne zasady i wymagania prawa żywnościowego, powołującego Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności oraz ustanawiającego procedury w zakresie bezpieczeństwa żywności (Dz.U. L 31, str. 1).

8 Artykuł 7 ust. 3a rozporządzenia nr 3600/92, dodany rozporządzeniem Komisji (WE) nr 1199/97 z dnia 27 czerwca 1997 r. zmieniającym rozporządzenie nr 3600/92 (Dz.U. L 170, str. 19), stanowi, że Komisja przedstawia Komitetowi projekt aktu prawnego, który może przyjąć różne formy. Jeśli proponowane jest włączenie substancji czynnej do załącznika I do dyrektywy 91/414, ma to być projekt dyrektywy. Jeśli propozycja zmierza do przyjęcia środków wyrażających dezaprobatę w stosunku do substancji czynnej, łącznie z wycofaniem zezwolenia na stosowanie środków ochrony roślin zawierających tę substancję, Komisja może przedstawić projekt decyzji skierowanej do państw członkowskich.

Okoliczności powstania sporu

9 Skarżących jest sześcioro. Pierwszym z nich jest European Environmental Bureau (EEB), stowarzyszenie prawa belgijskiego, którego statutowym celem jest w szczególności promowanie ochrony i zachowania zasobów środowiska naturalnego w państwach Unii Europejskiej. EEB uczestniczy w różnych organach konsultacyjnych Komisji, zwłaszcza w stałej grupie ds. „Ochrony roślin" oraz komitecie konsultacyjnym „Rolnictwo i środowisko naturalne". Było ono również członkiem European Habitats Forum i z tego tytułu posiadało status uczestnika i obserwatora w zakresie dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (Dz.U. L 206, str. 7).

10 Drugim skarżącym jest Pesticides Action Network Europe, spółka prawa brytyjskiego, której celem jest promowanie trwałych alternatywnych rozwiązań w zakresie stosowania pestycydów. Uczestniczyła ona w Stakeholders' Conference on the Development of a Thematic Strategy on the Sustainable Use of Pesticides (konferencja w sprawie rozwoju strategii dotyczącej trwałego stosowania pestycydów) zorganizowanej przez Komisję w dniu 4 listopada 2002 r.

11 Trzecim skarżącym jest International Union of Food, Agricultural, Hotel, Restaurant, Catering, Tobacco and Allied Workers' Associations (IUF), międzynarodowa federacja krajowych związków zawodowych, reprezentująca pracowników zatrudnionych w różnych sektorach, w tym w sektorze rolnictwa i upraw. Zgodnie ze statutem IUF ma w szczególności na celu obronę ogólnych i szczególnych interesów pracowników ze wszystkich państw, zatrudnionych w sektorach, które obejmuje jej działalność. IUF jest częścią Europejskiej Konfederacji Związków Zawodowych, uznanej przez Unię Europejską za jedyną reprezentacyjną międzybranżową organizację związkową na poziomie europejskim.

12 European Federation of Trade Unions in the Food, Agricultural and Tourism sectors and allied branches (EFFAT) jest stowarzyszeniem prawa belgijskiego, stanowiącym jeden z regionalnych oddziałów IUF. EFFAT uczestniczy w różnych organach konsultacyjnych Komisji, zwłaszcza w stałej grupie ds. „Ochrony roślin" oraz komitecie konsultacyjnym „Rolnictwo i środowisko naturalne".

13 Piątym skarżącym jest Stichting Natuur en Milieu (zwana dalej „Natuur en Milieu"), fundacja prawa niderlandzkiego, która zgodnie ze statutem ma w szczególności na celu „umożliwienie zabrania głosu tym, którzy są go pozbawieni" oraz zapewnienie obecnym i przyszłym pokoleniom dostępu do żywej przyrody i zdrowego środowiska naturalnego. Fundacja ta jest członkiem EEB.

14 Szóstym skarżącym jest Svenska Naturskyddföreningen (zwane dalej „Naturskyddföreningen"), stowarzyszenie prawa szwedzkiego, którego statutowym celem jest w szczególności mobilizowanie opinii publicznej i wpływanie na proces decyzyjny w zakresie ochrony przyrody i środowiska naturalnego oraz działanie na rzecz ochrony i utrzymania stref o znaczeniu ekologicznym. Naturskyddföreningen jest ponadto właścicielem fermy Osaby w południowo-wschodniej Szwecji, w której działalność rolnicza ma charakter czysto organiczny. Według skarżących miejsce, w którym położona jest Osaby, i zupełnie wyjątkowy charakter zachowanych tam biotopów stanowią doskonale przystosowane środowisko dla płazów takich jak Triturus cristatus i Rana arvalis chronionych w dyrektywie 92/43.

15 W lipcu 1993 r. kilka przedsiębiorstw, w tym Syngenta Ltd, przedstawiły Komisji postulat wpisania parakwatu do załącznika I do dyrektywy 91/414.

16 Punkt 83 załącznika I do rozporządzenia nr 3600/92 wymienia parakwat wśród substancji objętych pierwszym etapem programu prac Komisji, o którym mowa w art. 8 ust. 2 dyrektywy 91/414.

17 Rozporządzenie Komisji (WE) nr 933/94 z dnia 27 kwietnia 1994 r. określające substancje czynne wchodzące w skład środków ochrony roślin i wyznaczające państwa członkowskie pełniące rolę sprawozdawców przy wykonywaniu rozporządzenia nr 3600/92 (Dz.U. L 107, str. 8) wskazało Zjednoczone Królestwo Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej jako państwo członkowskie będące sprawozdawcą dla parakwatu.

18 Zjednoczone Królestwo Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej, zgodnie z art. 7 ust. 1 lit. c) rozporządzenia nr 3600/92, przedstawiło Komisji w dniu 31 października 1996 r. sprawozdanie z oceny i odpowiednie zalecenia. To sprawozdanie z oceny zostało zbadane przez państwa członkowskie i Komisję w ramach Stałego Komitetu ds. Łańcucha Pokarmowego i Zdrowia Zwierząt

19 W dniu 12 czerwca 2003 r. EEB, Pesticides Action Network Europe oraz Naturskyddföreningen zaapelowały do europejskich ministrów odpowiedzialnych za środowisko naturalne i do Komisji o niewłączanie parakwatu do załącznika I do dyrektywy 91/414. Ponadto w dniu 25 września 2003 r. EFFAT skierowało taki sam apel do członków instytucji europejskich.

Zaskarżony akt

20 W dniu 1 grudnia 2003 r. Komisja przyjęła dyrektywę 2003/112/WE, zmieniającą dyrektywę 91/414, dotyczącą włączenia parakwatu jako substancji biologicznie czynnej (Dz.U. L 321, str. 32, zwaną dalej „zaskarżonym aktem").

21 Z art. 1 i załącznika do zaskarżonego aktu wynika, że parakwat został włączony do załącznika I dyrektywy 91/414. Ponadto z załącznika do zaskarżonego aktu wynika, że parakwat może być stosowany wyłącznie jako środek chwastobójczy i że zabronione są pewne techniki nawożenia środkami zawierającymi tę substancję.

22 Artykuł 2 zaskarżonego aktu stanowi w szczególności, że państwa członkowskie przyjmują i publikują przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne — niezbędne do wykonania zaskarżonego aktu — najpóźniej do dnia 30 kwietnia 2005 r. Państwa członkowskie niezwłocznie powiadamiają o tym Komisję oraz stosują wspomniane przepisy od dnia 1 maja 2005 r.

23 Artykuł 3 zaskarżonego aktu zobowiązuje państwa członkowskie w szczególności do dokonania przeglądu zezwoleń na każdy środek ochrony roślin zawierający parakwat w celu zapewnienia, że są spełnione warunki odnoszące się do parakwatu, wymienione w załączniku I do dyrektywy 91/414/EWG.

24 W rozumieniu art. 4 ust. 1 zaskarżonego aktu państwa członkowskie zapewniają, że posiadacze zezwolenia złożą najpóźniej do dnia 31 marca 2008 r. sprawozdanie dotyczące skutków środków ograniczających ryzyko, które mają być stosowane w ramach programu zarządzania i wprowadzania zmian w formach użytkowych parakwatu. Przepis ten przewiduje również, że państwa członkowskie niezwłocznie przedkładają te informacje Komisji. Artykuł 4 akapit drugi zaskarżonego aktu stanowi, że Komisja przedkłada Stałemu Komitetowi ds. Łańcucha Pokarmowego i Zdrowia Zwierząt sprawozdanie dotyczące stosowania zaskarżonego aktu, wskazując, czy wymogi dla wyszczególnienia substancji w załączniku I są nadal spełnione, oraz może zaproponować dowolną zmianę, którą uznaje za konieczną, łącznie z wykreśleniem z tego załącznika, stosowanie do okoliczności.

25 Artykuł 5 zaskarżonego aktu przewiduje jako datę jego wejścia w życie dzień 1 listopada 2004 r.

26 Artykuł 6 zaskarżonego aktu stanowi w końcu, że jest on skierowany do państw członkowskich.

Przebieg postępowania i żądania stron

27 Pismem, które wpłynęło do sekretariatu Sądu w dniu 27 lutego 2004 r., skarżący wnieśli niniejszą skargę.

28 Oddzielnym pismem, złożonym w sekretariacie Sądu w dniu 18 maja 2004 r., pozwana podniosła zarzut niedopuszczalności na podstawie art. 114 regulaminu Sądu. Skarżący przedstawili swoje uwagi odnośnie do tego zarzutu w dniu 30 lipca 2004 r.

29 Pismem złożonym w sekretariacie Sądu w dniu 9 czerwca 2004 r., Syngenta Ltd złożyła wniosek o dopuszczenie do sprawy w charakterze interwenienta po stronie pozwanej. Postanowieniem z dnia 14 października 2004 r. prezes drugiej izby Sądu dopuścił Syngenta Ltd do udziału w sprawie w charakterze interwenienta. Interwenient nie przedstawił uwag w wyznaczonym terminie.

30 Skarżący wnoszą do Sądu o:

— stwierdzenie nieważności zaskarżanego aktu;

— obciążenie Komisji kosztami postępowania.

31 Pozwana wnosi do Sądu o:

— odrzucenie skargi jako niedopuszczalnej;

— obciążenie skarżących kosztami.

Co do prawa

32 Zgodnie z art. 114 § 1 regulaminu, na wniosek jednej ze stron, Sąd może orzec w przedmiocie niedopuszczalności bez rozpatrywania istoty sprawy. Artykuł 114 § 3 stanowi, że jeżeli Sąd nie zadecyduje inaczej, pozostała część postępowania odbywa się ustnie. Sąd ocenia, że niniejsza sprawa została wystarczająco naświetlona na podstawie akt i decyduje, że nie jest konieczne przeprowadzanie procedury ustnej.

W przedmiocie zarzutu niedopuszczalności opartego na charakterze zaskarżonego aktu

33 Komisja wskazuje, że art. 230 akapit czwarty WE nie czyni żadnej wzmianki o możliwości zaskarżenia dyrektywy przez osobę fizyczną lub prawną. W rezultacie, zwracając się do Sądu o stwierdzenie nieważności zaskarżonego aktu, skarżący wnoszą, aby sąd wspólnotowy pominął wyraźne brzmienie art. 230 akapit czwarty WE. W każdym razie skarga na zaskarżony akt jest niedopuszczalna z uwagi na normatywny charakter dyrektyw.

34 W tym względzie Sąd stwierdza, w przeciwieństwie do tego, co utrzymuje Komisja, że fakt, iż artykuł 230 akapit czwarty WE nie stanowi wyraźnie o dopuszczalności wniesionych przez jednostki skarg o stwierdzenie nieważności dyrektywy, nie wystarcza, aby uznać niedopuszczalność takich skarg (zob. postanowienie Sądu z dnia 6 maja 2003 r. w sprawie T-321/02 Vannieuwenhuyze-Morin przeciwko Parlamentowi i Radzie, Rec. str. II-1997, pkt 21 oraz przywołane tam orzecznictwo). Instytucje wspólnotowe nie mogą bowiem, wyłącznie poprzez wybór formy danego aktu, doprowadzić do utraty ochrony sądowej, jaką ten przepis traktatu przyznaje osobom fizycznym (zob. postanowienie Sądu z dnia 14 stycznia 2002 r. w sprawie T-84/01 Association contre l'heure d'été przeciwko Parlamentowi i Radzie, Rec. str. II-99, pkt 23 oraz przywołane tam orzecznictwo).

35 Co więcej, Komisja błędnie utrzymuje, że normatywny charakter zaskarżonego aktu sprzeciwia się temu, by stał się on przedmiotem skargi o stwierdzenie nieważności wniesionej przez jednostki. Z orzecznictwa wynika bowiem, że w pewnych okolicznościach także akt normatywny mający zastosowanie do ogółu zainteresowanych podmiotów gospodarczych może dotyczyć bezpośrednio i indywidualnie niektórych z nich (wyroki Trybunału: z dnia 16 maja 1991 r. w sprawie C-358/89 Extramet Industrie przeciwko Radzie, Rec. str. I-2501, pkt 13; z dnia 18 maja 1994 r. w sprawie C-309/89 Codorniu przeciwko Radzie, Rec. str. I-1853, pkt 19 oraz z dnia 22 listopada 2001 r. w sprawie C-451/98 Antillean Rice Mills przeciwko Radzie, Rec. str. I-8949, pkt 46; wyrok Sądu z dnia 6 grudnia 2001 r. w sprawie T-43/98 Emesa Sugar przeciwko Radzie, Rec. str. II-3519, pkt 47).

36 W tej sytuacji należy oddalić zarzut niedopuszczalności oparty na charakterze zaskarżonego aktu.

W przedmiocie zarzutu niedopuszczalności opartego na braku legitymacji czynnej skarżących

Argumenty stron

37 Komisja kwestionuje fakt, że zaskarżony akt dotyczy skarżących bezpośrednio i indywidualnie. Jeśli chodzi o kwestię, czy zaskarżony akt dotyczy skarżących bezpośrednio i indywidualnie, utrzymuje ona, że akt prawodawczy dotyczy indywidualnie osoby fizycznej lub prawnej wyłącznie wtedy, gdy akt ten dotyczy tej osoby z uwagi na pewne właściwe jej cechy lub szczególne okoliczności odróżniające ją od wszelkich innych osób i w związku z tym indywidualizuje ją w podobny sposób jak adresata aktu (zob. wyrok Trybunału z dnia 1 kwietnia 2004 r. w sprawie C-263/02 P Komisja przeciwko Jégo-Quéré, Rec. str. I-3425, pkt 45 oraz przywołane tam orzecznictwo). Tymczasem nie ma to miejsca w niniejszym przypadku.

38 Skarżący utrzymują, że zaskarżony akt dotyczy ich bezpośrednio i indywidualnie.

39 Jeśli chodzi o warunek odnoszący się do indywidualnego oddziaływania, skarżący twierdzą, po pierwsze, że zaskarżony akt wpływa na nich w szczególny sposób, ponieważ działalność każdego z nich polega na obronie nadrzędnych interesów, odgrywających rolę w niniejszej sprawie, jakimi są ochrona środowiska naturalnego i zdrowia publicznego. EEB, Natuur en Milieu oraz Naturskyddföreningen działają zatem na rzecz ochrony środowiska naturalnego i zachowania zasobów przyrody, włączając w to dziką faunę i florę w kontekście dyrektywy 92/43. Co się tyczy IUF

i EFFAT, działają one na rzecz ochrony interesów pracowników, w szczególności rolników i ich zdrowia. Zaskarżony akt w szczególny sposób oddziałuje na wspomniane interesy, ponieważ prowadzi — z naruszeniem prawa wspólnotowego — do „obniżenia poziomu", jeśli chodzi o ich ochronę. Skarżący dodają, że zaskarżony akt wpływa w szczególności na Naturskyddföreningen, gdyż w niniejszej sprawie w grę wchodzi jego prawo własności.

40 Po drugie, skarżący twierdzą, że EEB i EFFAT mają specjalny status konsultantów przy Komisji i innych instytucjach europejskich w zakresie odpowiadających im kompetencji, że Natuur en Milieu, Naturskyddföreningen oraz IUF posiadają identyczny statusu względem innych władzach krajowych lub ponadnarodowych oraz że, zgodnie z ich statutowym celem, niektórzy ze skarżących wyraźnie zgłaszali Komisji postulat niewłączania parakwatu do załącznika I dyrektywy 91/414.

41 Po trzecie, ich zdaniem w niderlandzkim porządku prawnym Natuur en Milieu jest uważana za podmiot, którego bezpośrednio i indywidualnie dotyczy naruszanie przepisów prawa chroniącego interesy środowiska naturalnego i dzikiej fauny. Ich zdaniem taka sama sytuacja również miejsce w prawie szwedzkim, jeśli chodzi o Naturskyddföreningen.

42 Po czwarte, skarżący zauważają, że dopuszczalność ich skargi jest podyktowana wymogiem skutecznej ochrony sądowej, koniecznością poszanowania zasady równości broni, jak też wynika z projektu rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie zastosowania do instytucji i organów Wspólnoty Europejskiej przepisów Konwencji z Århus o dostępie do informacji, udziale społeczeństwa w podejmowaniu decyzji oraz dostępie do [wymiaru] sprawiedliwości w sprawach dotyczących środowiska (COM/2003/0622 wersja ostateczna, zwanego dalej „projektem rozporządzenia Århus").

43 Jeśli chodzi, po pierwsze, o konieczność zapewnienia skarżącym skutecznej ochrony sądowej, utrzymują oni, że stwierdzenie nieważności zaskarżonego aktu zapobiegnie wszczęciu wielu złożonych, długotrwałych i kosztownych procedur wydawania zezwoleń w różnych państwach członkowskich. Ich zdaniem, jeśli mieliby oni wnieść sprawę do sądów krajowych, oznaczałoby to dla nich konieczność śledzenia procedury składania ewentualnych wniosków o wydanie zezwolenia we wszystkich państwach członkowskich, zapoznania się z systemem prawnym państwa, w którym złożono wniosek o zezwolenie na dopuszczenie do obrotu, oraz wszczęcia postępowania przed właściwymi sądami krajowymi. Co więcej, z powodu zasady wzajemnego uznawania, o której mowa w art. 10 dyrektywy 91/414, skarżący chcący sprzeciwić się dopuszczeniu do obrotu produktów zawierających parakwat, musieliby uczestniczyć we wszystkich postępowaniach krajowych. Skarżący twierdzą wreszcie, że nie chodzi o zwykłe ułatwienie, gdyż jest praktycznie niemożliwe, aby sądy krajowe orzekały w sprawie ważności zaskarżonego aktu. Wynikałoby z tego, że z punktu widzenia skuteczności przysługujących skarżącym środków prawnych, zgodnie z art. 6 i 13 europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności (zwanej dalej „EKPCz"), które znajdują zastosowanie do Sądu na podstawie art. 6 ust. 2 UE, skarżący są upoważnieni do wniesienia do Sądu niniejszej skargi.

44 Jeśli chodzi następnie o zasadę równości broni, skarżący podnoszą przede wszystkim, że skarga na zaskarżony akt złożona przez producenta parakwatu, takiego jak Syngenta, zostałaby uznana za dopuszczalną na podstawie art. 230 czwarty akapit WE, jak wynika to z postanowienia Sądu z dnia 24 stycznia 2001 r. w sprawach połączonych T-112/00 oraz T-122/00 Iberotam i in. przeciwko Komisji (Rec. str. II-97, pkt 79). Tymczasem zasada równości broni, ustanowiona w art. 6, 13 i 14 EKPCz, wymaga, aby strony, dla których akt przyjęty przez Komisję ma odmienne skutki, dysponowały tymi samymi możliwościami w zakresie środków prawnych. W tym względzie skarżący dodają, że wyrok Trybunału z dnia 10 grudnia 1969 r. w sprawach połączonych 10/68 i 18/68 Eridania i in. przeciwko Komisji (Rec. str. 459), zgodnie z którym legitymacja czynna jednostek nie może wynikać jedynie z faktu, że pozostają one w konkurencji z adresatami zaskarżonego aktu, jest pozbawiony w niniejszej sprawie znaczenia, ponieważ wyrok ten dotyczył stosunków konkurencji w ogóle niewystępujących w tym przypadku.

45 Skarżący utrzymują w końcu, że ich skarga jest dopuszczalna w świetle uzasadnienia projektu rozporządzenia Århus. W uzasadnieniu tym Komisja stwierdziła, że nie ma konieczności zmiany art. 230 WE dla uznania legitymacji czynnej europejskich organizacji obrony środowiska naturalnego, spełniających niektóre obiektywne kryteria ustanowione w tym projekcie. Skarżący spełniają rzeczone kryteria, co, zgodnie z tezą Komisji, wystarcza do uznania ich legitymacji czynnej w sprawie stwierdzenia nieważności zaskarżonego aktu.

Ocena Sądu

46 Na mocy art. 230 akapit czwarty WE „każda osoba fizyczna lub prawna może wnieść [...] skargę na decyzje, których jest adresatem, oraz na decyzje, które mimo przyjęcia w formie rozporządzenia lub decyzji skierowanej do innej osoby dotyczą jej bezpośrednio i indywidualnie".

47 W niniejszym przypadku z art. 6 zaskarżonego aktu wynika, że jego jedynymi adresatami są państwa członkowskie. Do skarżących należy zatem udowodnienie w szczególności, że akt ten, którego nie są adresatami, dotyczy ich indywidualnie.

48 W tym względzie, jak wynika z orzecznictwa, skarżący, którzy tak jak w niniejszym przypadku nie są adresatami aktu, mogą powołać się na okoliczność, że akt dotyczy ich indywidualnie, wyłącznie wtedy, gdy akt ten dotyczy ich z uwagi na pewne właściwe im cechy lub szczególne okoliczności odróżniające ich od wszelkich innych

osób i w związku z tym indywidualizujące ich w podobny sposób jak adresata aktu (zob. wyrok z dnia 25 lipca 2002 r. w sprawie C-50/00 P Unión de Pequeños Agricultores przeciwko Radzie, Rec. str. I-6677, pkt 36 oraz przywołane tam orzecznictwo).

49 Należy zatem zbadać, czy w danym przypadku zaskarżony akt dotyczy skarżących z uwagi na pewne właściwe im cechy lub szczególne okoliczności odróżniające ich, w świetle zaskarżonego aktu, od wszelkich innych osób.

50 Dla wykazania, że zaskarżony akt dotyczy ich indywidualnie, skarżący zauważają, po pierwsze, że akt ten ma na nich szczególny wpływ z uwagi na poważne negatywne skutki, jakie wynikają z niego dla ochrony środowiska naturalnego i ochrony zdrowia pracowników, wyrażające się obniżeniem poziomu ochrony tych interesów. Ponadto zaskarżony akt oddziałuje również w szczególny sposób na Naturskyddföreningen, naruszając jego prawo własności.

51 Należy wskazać na wstępie, że skarżący nie precyzują, w jaki sposób zaskarżony akt powoduje obniżenie poziomu ochrony środowiska naturalnego i zdrowia pracowników, ani nie przedstawiają konkretnych dowodów na poparcie zarzucanego poważnego naruszenia prawa własności Naturskyddföreningen.

52 Następnie należy zauważyć, że w niniejszym przypadku zaskarżony akt prowadzi w istocie do zmiany załącznika I do dyrektywy 91/414, umieszczając w nim

substancję czynną, jaką jest parakwat, oraz określając przesłanki stosowania go jako substancji czynnej (art. 1); zobowiązuje państwa członkowskie do dokonania przeglądu zezwoleń na każdy środek ochrony roślin zawierający parakwat (art. 3); zobowiązuje państwa członkowskie do zapewnienia, że posiadacze zezwolenia złożą najpóźniej do dnia 31 marca 2008 r. sprawozdanie dotyczące skutków środków ograniczających ryzyko, które mają być stosowane w drodze programu zarządzania i wprowadzania zmian w formach użytkowych parakwatu (art. 4 akapit pierwszy), oraz zobowiązuje Komisję do przedłożenia Stałemu Komitetowi ds. Łańcucha Pokarmowego i Zdrowia Zwierząt sprawozdania dotyczącego stosowania zaskarżonego aktu, w którym wskazane zostanie, czy wymogi dla wyliczenia w załączniku I do dyrektywy 91/414 są nadal spełnione, oraz zaproponowania dowolnej zmiany, którą Komisja uzna za konieczną, łącznie z wykreśleniem z tego załącznika, stosownie do okoliczności (art. 4 akapit drugi).

53 Niezależnie od rozstrzygnięcia kwestii, który lub które z tych przepisów stanowią — według skarżących — poważne naruszenie bronionych przez nich interesów — poprzez obniżenie poziomu ich ochrony i poważne naruszenie prawa własności jednego ze skarżących — należy stwierdzić, że przepisy te oddziałują na skarżących z uwagi na ich obiektywną cechę bycia podmiotem, który działa na rzecz ochrony środowiska naturalnego lub zdrowia pracowników czy też jest uprawniony z tytułu prawa własności, w taki sam sposób jak w przypadku każdej innej osoby znajdującej się w takiej samej sytuacji.

54 Tymczasem sama ta cecha nie wystarcza do przyjęcia wniosku, że zaskarżony akt dotyczy skarżących w sposób indywidualny (zob. podobnie wyrok Trybunału z dnia 2 kwietnia 1998 r. w sprawie C-321/95 P Greenpeace i in. przeciwko Komisji, Rec. str. I-1651, pkt 28 oraz postanowienie Sądu z dnia 30 kwietnia 2003 r. w sprawie T-154/02 Villiger Söhne przeciwko Radzie, Rec. str. II-1921, pkt 47 i przywołane tam orzecznictwo).

55 Z powyższych uwag wynika, że zarzucane poważne negatywne skutki, jakie zaskarżony akt wywiera na interesy i prawo własności skarżących, nie pozwalają na wykazanie, że zaskarżony akt dotyczy ich bezpośrednio i indywidualnie.

56 Po drugie, skarżący podnoszą, że EEB oraz EFFAT mają szczególny status konsultantów przy instytucjach wspólnotowych, że Natuur en Milieu, Naturskyddföreningen i IUF posiadają podobny statusu względem władz krajowych lub ponadnarodowych i że, zgodnie z ich statutowym celem, niektórzy ze skarżących wyraźnie zgłaszali Komisji postulat niewłączania parakwatu do załącznika I do dyrektywy 91/414.

57 Należy w tym względzie przede wszystkim przypomnieć, że okoliczność, iż dana osoba w taki czy inny sposób uczestniczy w procesie prowadzącym do przyjęcia aktu wspólnotowego, może indywidualizować tę osobę w odniesieniu do rzeczonego aktu tylko wówczas, gdy obowiązujące uregulowania wspólnotowe określają pewne gwarancje proceduralne wobec tego podmiotu (patrz postanowienie Sądu z dnia 29 kwietnia 2002 r. w sprawie T-339/00 Bactria przeciwko Komisji, Rec. str. II-2287, pkt 51 i przywołane tam orzecznictwo). Tymczasem w niniejszym przypadku uregulowania wspólnotowe obowiązujące przy przyjmowaniu zaskarżonego aktu nie ustanawiają żadnej gwarancji proceduralnej na rzecz skarżących ani też nie przewidują jakiegokolwiek uczestnictwa wspólnotowych, krajowych czy ponadnarodowych organów konsultacyjnych, do których skarżący — jak twierdzą — przynależą. W rezultacie ani fakt, że skarżący zwrócili się do władz wspólnotowych o niewłączanie parakwatu do załącznika I do dyrektywy 91/414, ani ich domniemane członkostwo w organach konsultacyjnych nie pozwalają uznać, że zaskarżony akt dotyczy ich bezpośrednio i indywidualnie.

58 Po trzecie, jeśli chodzi o argument, zgodnie z którym prawo niderlandzkie i prawo szwedzkie uznają, że akty, które naruszają interesy wspierane przez skarżących,

dotyczą ich bezpośrednio i indywidualnie, należy przypomnieć, że legitymacja czynna przyznana tym skarżącym w niektórych porządkach prawnych państw członkowskich jest bez znaczenia dla oceny ich legitymacji czynnej w sprawie stwierdzenia nieważności aktu wspólnotowego, zgodnie z art. 230 akapit czwarty WE (zob. podobnie postanowienie Sądu z dnia 9 sierpnia 1995 r. w sprawie T-585/93 Greenpeace i in. przeciwko Komisji, Rec. str. II-2205, pkt 51).

59 Z powyższych uwag wynika, że prawo wspólnotowe na obecnym etapie nie ustanawia prawa wniesienia do sądu wspólnotowego skargi we wspólnym interesie, jak chcieliby tego w niniejszym przypadku skarżący.

60 Po czwarte, skarżący utrzymują, że skuteczna ochrona sądowa, ustanowiona w art. 6 i 13 EKPCz, znajdująca zastosowanie w stosunku do instytucji wspólnotowych na podstawie art. 6 ust. 2 UE, wymaga, aby stwierdzono dopuszczalność niniejszej skargi z uwagi na to, że z jednej strony, postępowania wszczęte przed sądami krajowymi byłyby długie, złożone i kosztowne, a z drugiej strony, że sądy te nie mogłyby orzekać w kwestiach podniesionych w ramach niniejszej skargi.

61 W tym względzie Trybunał orzekł, że prawo do skutecznej ochrony sądowej stanowi część ogólnych zasad prawa, które wynikają z tradycji konstytucyjnych wspólnych dla państw członkowskich, i że prawo to zostało w istocie ustanowione również w art. 6 i 13 EKPCz (ww. w pkt 48 wyrok Unión de Pequeños Agricultores przeciwko Radzie, pkt 38 i 39).

62 W tym samym wyroku Trybunał stwierdził, że traktat WE, po pierwsze, w art. 230 i 241 oraz, po drugie, w art. 234, ustanowił kompletny system środków prawnych oraz procedur mający na celu zapewnienie kontroli legalności aktów przyjmowanych przez instytucje, powierzając tę kontrolę sądom wspólnotowym. W ramach tego systemu osoby fizyczne lub prawne, które nie mogą — z powodu przesłanek dopuszczalności wskazanych w art. 230 akapit czwarty WE — zaskarżyć bezpośrednio aktów wspólnotowych o charakterze ogólnym, mają w zależności od przypadku możliwość powołania się na nieważność takich aktów bądź w sposób incydentalny na mocy art. 241 WE przed sądem wspólnotowym, bądź przed sądami krajowymi, doprowadzając do tego, by sądy te, które same nie są właściwe do stwierdzenia nieważności wspomnianych powyżej aktów, zwróciły się w tej kwestii do Trybunału z pytaniem prejudycjalnym (ww. w pkt 48 wyrok w sprawie Unión de Pequeños Agricultores przeciwko Radzie, pkt 40).

63 W końcu z orzecznictwa wynika, że dopuszczalność skargi o stwierdzenie nieważności przed sądem wspólnotowym nie może zależeć od dostępności środka prawnego przed sądem krajowym pozwalającego na zbadanie ważności aktu, wobec którego wnioskuje się o stwierdzenie nieważności (zob. podobnie ww. w pkt 48 wyrok w sprawie Unión de Pequeños Agricultores przeciwko Radzie, pkt 46).

64 Z powyższych uwag wynika, że w przyjętej przez Trybunał linii orzecznictwa argument oparty na braku skutecznej ochrony sądowej, wysunięty przez skarżących, nie może sam w sobie uzasadnić dopuszczalności skargi wniesionej przez skarżących.

65 Po piąte, skarżący twierdzą, że ich skarga powinna być uznana za dopuszczalną w zastosowaniu zasady równości broni. W tym względzie wystarczy przypomnieć, że jak wynika z orzecznictwa, sam fakt, iż zaskarżony akt oddziałuje na skarżącego w przeciwny sposób niż na osobę posiadającą legitymację czynną dla wniesienia

skargi o stwierdzenie nieważności tego aktu, nie wystarcza do przyznania temu skarżącemu legitymacji czynnej (zob. podobnie ww. w pkt 44 wyrok w sprawie Eridania i in. przeciwko Komisji, pkt 7 oraz wyrok Trybunału z dnia 23 maja 2000 r. w sprawie C-106/98 P Comité d'entreprise de la société française de production i in. przeciwko Komisji, Rec, str. I-3649, pkt 41). W tej sytuacji przyznając nawet, jak utrzymują skarżący, że strona uczestnicząca w postępowaniu w charakterze interwenienta posiada legitymację czynną w sprawie stwierdzenia nieważności zaskarżonego aktu, sama ta okoliczność nie dowodzi, iż skarżący spełniają wymóg, zgodnie z którym zaskarżony akt dotyczy ich indywidualnie, ani też nie zwalnia ich z wykazania, że spełniają oni ten wymóg.

66 Po szóste w końcu, skarżący podnoszą, że ich legitymacja czynna wynika z jednej strony z tego, że Komisja w uzasadnieniu projektu rozporządzenia Århus uznała, że europejskie stowarzyszenia ochrony środowiska naturalnego, które spełniają pewne obiektywne kryteria, posiadają legitymację czynną w rozumieniu art. 230 akapit czwarty WE oraz, z drugiej strony, że w niniejszym przypadku skarżący spełniają wspomniane obiektywne kryteria.

67 W tym względzie należy zauważyć, że zasady regulujące hierarchię norm (zob. w szczególności wyrok Trybunału z dnia 27 października 1992 r. w sprawie C-240/90 Niemcy przeciwko Komisji, Rec. str. I-5383, pkt 42) sprzeciwiają się temu, aby akt prawa wtórnego przyznawał legitymację czynną jednostkom, które nie spełniają wymogów ustanowionych w art. 230 akapit czwarty WE. Zachowuje to ważność a fortiori w odniesieniu do uzasadnienia propozycji aktu prawa wtórnego.

68 W rezultacie motywy przedstawione przez skarżących nie zwalniają ich z konieczności wykazania, że zaskarżony akt dotyczy ich indywidualnie. Ponadto przyznając nawet, że skarżący stanowią uprawnione podmioty w rozumieniu

projektu rozporządzenia Århus, należy stwierdzić, że nie przedstawili oni żadnego powodu, dla którego status ten pozwalałaby uznać, że zaskarżony akt dotyczy ich indywidualnie.

69 W świetle powyższych uwag należy uznać, że zaskarżony akt nie dotyczy skarżących indywidualnie. W rezultacie skargę należy uznać za niedopuszczalną, bez potrzeby rozważania, czy akt ten dotyczy skarżących bezpośrednio.

W przedmiocie kosztów

70 Zgodnie z art. 87 § 2 regulaminu kosztami zostaje obciążona, na żądanie strony przeciwnej, strona przegrywająca sprawę. Ponieważ skarżący przegrali sprawę, zgodnie z żądaniem Komisji, należy obciążyć ich kosztami postępowania.

71 Zgodnie z art. 87 § 4 akapit trzeci regulaminu Sąd może postanowić, że interwenient pokrywa własne koszty. W niniejszej sprawie strona, która wstąpiła do sprawy w charakterze interwenienta popierającego żądania Komisji, pokrywa własne koszty.

Z powyższych względów

SĄD (druga izba)

postanawia:

1) **Skarga zostaje odrzucona jako niedopuszczalna.**

2) **Skarżący pokrywają, poza własnymi kosztami, koszty poniesione przez Komisję.**

3) **Interwenient pokrywa własne koszty.**

Sporządzono w Luksemburgu w dniu 28 listopada 2005 r.

Sekretarz — Prezes

E. Coulon — J. Pirrung